

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

II. De prohibita lectione Librorum Hæreticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

tionem adversari, ut rectè observat Palao *Tract. 4. disp. 3. p. 2. n. 3.*

6. Tertio, qui fidem, quam in animò retinet, verbis aut etiam factis externis negat. Ratio est; quia talis revera non habet voluntarium sensum ac iudicium contrarium iudicio sensui Ecclesiæ, & per hanc propositæ Divinæ revelationi; eamque ob causâ hæreticis à Jure inflictas pœnas in foro Conscientiæ non contrahit, Navarrus *Manual. cap. 27. n. 56. cit.* Sanchez *cap. 7. n. 8.* & Suarez *disp. 14. s. ult. n. 5.* licet in externo foro, præsumptione ex verbis ac factis seu signis externis ortâ, hæreticus reputetur ac puniatur, insuper habita allegatione iudicii & intentionis, Ecclesiæ sensui ac definitioni non repugnantis, ut aliis relatis observat Farinacius *q. cit. à n. 53.*

7. Quarto, eum, qui factæ sibi revelationi privatæ, vg. de extremi iudicii die post certum annorum numerum futura, dissentiret, hæreticum fore quidam apud *cit. Sanchez n. 32.* negant eâ ducti ratione; quòd non habeat iudicium contrarium Fidei Ecclesiæ Universalis; cum ista, licet iudicium illud aliquando, non tamen certò aliquò & determinatò tempore doceat futurum. At verius *cit. Azor cap. 9. q. 4.* & Suarez *disp. 19. s. 5. n. 11.* eum coram Deo hæresis reum fore, docent; quòd Ecclesiâ, licet iudicium illud determinatò die vel anno futurum, nemini proponat, omnibus tamen proponat, credendum esse summæ primæque & infallibili veritati revelanti: cui Ecclesiæ propositioni contrarium & erroneum iudicium habet, qui fidem negat à Deo sibi factæ revelationi speciali ac privatæ. Sed, ut hoc verum sit, eò ipsò tamen; quòd ejusmodi revelatio alicui specialiter & privatim facta sit; ac proinde de iudicio ei contrarium non constet, ei non credens ut hæreticus haberi ac pu-

niri non potest: nisi privatæ revelationi divinæ à se credi, aut credendum, verbis aliòve signò externò negaret, ut verisimiliùs existimat Palao *Tract. 8. disp. 3. p. 2. n. 15.*

Quintò demum eum, qui negat 8. propositionem Theologicam, ex una naturaliter evidenti & altera à Deo revelata deductam, vg. quòd Christus sit risibilis: si non neget, nec dubitet de Christi humanitate; quia hanc credens, & nihilominus Christum esse risibilem negans, vel solummodo negat naturaliter evidenti principii, quòd omnis homo sit risibilis, universalitatem: vel ob mentis hebetudinem non agnoscit evidentiam ac necessitatem illationis; quorum neutrum est objectum à Deo revelatum, Laiman. *Lib. 2. tract. 1. cap. 13. n. 7.* cum Corduba *Quodlib. Lib. 1. q. 17. §. 7. dub. 3. not. 3.* & *cit. Sanchez n. 33.* probè advertentibus, talem hòc ipsò; quòd in principio naturaliter evidenti non errare & evidentiam ac necessitatem illationis agnoscere iudicetur, in foro externo hæreticum præsumi.

ARTICULUS II.

De prohibita Lectione Librorum Hæreticorum.

SUMMARIUM.

9. Professio Fidei publica à Prelatis & aliis faciendâ.
10. Libri non edendi sine Consensu Ecclesiastica.
11. Editi ab hæreticis cum suis Autho-ribus damnati.
12. Et lege prohibiti sunt:

M

13. Quæ-

13. *Quantumvis Auctorum Etknicorum,*
14. *Origenis & Tertulliani Opera sint permiffa.*
15. *Bullâ Cena excoimunicantur legentes Libros hæreticos:*
16. *Hos retinentes, imprimentes, defendentes,*
17. *Si eorum Auctores sint hæretici damnati,*
18. *Et libri contineant hæresin vel traquent de Religione.*
19. *Bulla illius censura non afficit legentem Hæretici epistolam,*
20. *Et librum de Religione non tractantem & unam tantum alteramve hæresin continentem.*
21. *Ab eadem censura excusat ignorantia, etiam crassa,*
22. *Et interventu Apostolica auctoritatis:*
23. *Non sola intentio librum confundendi.*
24. *De auscultante lectionem libri hæretici,*
25. *De Librorum prohibitorum Indice, & duplici classe illorum.*

9. **N**E Hæreses facile nascerentur, aut alicubi nata serperent latius & propagarentur, sanctionibus Ecclesiasticis complura salubriter decreta & constituta sunt. Et

Primò quidem; ut à personis, quarum magisteriò & exemplo, providentiâ & autoritate veræ & Evangelicæ Religionis cultus, Fidei Morumque doctrina in populo conservanda & promovenda ex officio est, infectionis periculum omne, quàm potest, procul removeretur, introducta est Fidei Orthodoxæ Professio publica: ad quam cum juramento, se in Ecclesiæ Romanæ Obedientia permanenturos, emittendam obligantur Con-

stitut. Pii IV. quæ incipit in junctum, & *lib. Novemb. 1564. publicata & supra Lib. 1. tit. 1. à n. 44. late explicata.*

Secundò; ne editis libris Fidei Morumque doctrina corrumpatur, Libri & scripturæ quæcumque, sine examine & approbatione Vicarii Papæ & S. Palatii Magistri in Urbe; extra hanc autem Ordinarii Diocesani aut alicujus ab eo deputati (ut in celeberrima nostra Universitate est Theologica Facultatis Decanus) & ubi Inquisitio viget, sine approbatione S. Officii Inquisitionis in Hæreticam pravitate, imprimendi dari prohibiti sunt sub pœna Imprimis amissionis & publicæ combustionis librorum impressorum; deinde multa pecuniaria, atque etiam annuæ suspensionis ab exercitio impressionis: & demum excommunicationis ipsò factò contrahendæ (non tamen reservatæ) à Concilio Lateranensi sub Leone X. *Sess. 10. & Indicis Libr. prohib. Regula 10.* quibus inflictæ pœnæ ad eos, qui libros de rebus sacris tractantes, & debitâ ejusmodi approbatione (atque insuper, si Libri Regularium sint, sine superioris sui licentia & recognitione) & nomine etiam Autoris carentes, vendunt, aut apud se retinent, extensæ sunt à S. Synodo Tridentina *Sess. 4. Decreto de Editione Librorum, Quæ de re latè Bonacina de Censuris disp. & q. 2. p. 16. à n. 1. & Barbosa de Off. & Potest. Episc. alleg. 90. à n. 5.*

Tertiò, cum ipsis hæresum Authoribus ac propagatoribus eorum Libri & scripturæ condemnantur, *c. Fraternitatis 4.* Unde

Dubium oritur, qua ratione ab ipsis editorum librorum lectio sit interdicta. Ratio dubitandi est; quia interdicta & illicita non est lectio librorum, editorum à Paganis ac Judæis, qui hæreticorum lucubrationibus non sunt meliores; imò e-

Imò etiam Origenis ac Tertulliani, quos in hærefes prolapsos, constat. Confirmatur; quia, sicut in his, sic etiam in illis continentur multa bona & utilia, quæ propter mala & inutilia non reiicienda, suadet *Reg. Utile 37. in 6.* & Apostolicum illud, *Omnia probate, quod bonum est tenete*, 1. *Thessal. cap. 5. v. 20.* sic enim Hæreticorum libros à se lectos, & bona inde excerpta, S. Hieronymus fatetur *Epistol. 152.*

12. Nihilominus, ejusmodi librorum lectionem ab Ecclesia graviter prohibitam, non solum ex *c. Fraternalitatis cit.* sed ex Conciliorum quoque Oecumenicorum Constantinensis *Sess. 8.* Lateranensis sub Leone X. *Sess. 10. cit.* Tridentini *Sess. 4. cit. decretis* & summorum Pontificum Gelasii & Leonis I. Gregorij IX. Innocentij & Alexandri IV. Pauli & Julij III. Pauli & Pij IV. Pij & Sixti V. aliorumque, à Farinacio *Prax. Criminal. q. 180. §. 1.* sparsim & à Gonzalez *in c. cit. n. 9.* allegatorum, eosque proscribentium, & sub excommunicationis aliisque pœnis prohibentium, Constitutionibus est exploratum. Ratio gravissima fuit; quod ejusmodi libri non solum editi sint in contumeliam Christi & Ecclesiæ, unica ejus & immaculatæ sponse; & propterea suppressione multò digniores, quàm famosi libelli in privati alicujus injuriam conscripti, 1. *Lex Cornelia 5. §. 9. ff. de Injuris & l. Unica C. de Famof. libell.* sed insuper falsa dogmata veris misceant, & pestilens virus salubribus doctrinis confutum propinent, in perniciem animarum & Christianæ Reipublicæ perturbationem; ut non immeritò, sicut Arrii scripta Concilii Niceni Patrum, teste Nicephoro *Histor. Eccles. Lib. 8. cap. 18.* Manichæorum libri S. Leonis Papæ, teste Prospero Aquitano *in Chronico anno 446.* & aliorum Hæreticorum libri aliorum

Conciliorum aut summorum Pontificum decretis flammis addicti, apud Gonzalez *in c. Fraternalitatis cit. n. 7.* sic Constitutionibus etiam Imperialibus eorum lectio interdicta: & ne Hæreticæ perversionis ulla vestigia existerent, ipsi libri perfectissimò interitu mancipari & concremari jussi sint, 1. *Decree 3. §. 1. C. de Summa Trinit. l. Quicumque 8. in fin. l. Ex Manichæo 16. §. fin. C. de Hæret. l. Eumomiane 34. in fine Cod. Theodos. eadem Rubric.*

13. Neque pro hujusmodi librorum lectione quidquam facit ratio dubitandi; quia Imprimis, sicut quinam morbi contagiosi sint, non omnium, sed Medicorum est explorare, sic ex libris, qui perniciosi sint, secundum Apostoli monitum probare, hoc est, examinare, eosque vel reiicere vel approbare, eorum tantum est, qui, ut D. Hieronymus loquitur, rerum Divinarum veram scientiam habent, & quibus id ex officio incumbit; ut, qui ab his reiiciuntur, ab aliis tanquam virulenti ac noxii vitentur: non vocentur ad examen, ut salubriter monet Becanus *cit. cap. 15. q. 8. n. 12.* Dein utilia, si quæ hæreticorum libris inserta sunt, æquè faciliè & sine infectionis periculo legi possunt in libris Catholicorum: quibus bona à malis & salubria à noxiis secreta, jamque probata exhibentur. Demum; quia non est paritas cum libris Gentilium; quia hi non decipiunt sub specie Veritatis. Neque cum scriptis Origenis vel Tertulliani; quia istorum errores extincti jam sunt; ut nullum ab ipsis periculum ampliùs sit perversionis, Becanus *cit. q. 8. à n. 10. & Castro Lib. 2. de Hæret. punit. cap. 16.*

14. Quare non immeritò Bullæ Cœnæ *can. 1.* summi Pontificis absolutioni reservata est excommunicatio, quæ lata est in Christi Fideles, *Hæreticorum libros hæresim con-*

resin continentes & de Religione tractantes, sine auctoritate sedis Apostolica scienter legentes aut retinentes, imprimentes seu quomodolibet defendentes, ex quavis causa publicè vel occultè, quovis ingenio vel colore. Quæ censura reservata ut incurratur, nihil interest, an legatur liber excusus typò vel manuscriptus: an ejus Autor aliquis ex RR. aut VV. ab Ecclesia, ante vel post libri editionem, damnatis hæreticis sit; cum, damnatò ob hæresin vel pro hæretico publicè habitò authore, ejus libri hæresin continentes vel de Religione tractantes damnati ceaseantur: nisi, ut Origenis & Tertulliani Opera, expressè permittantur, Glossa in c. Fraternalitatis cit. V. Celestinus, ubi Barboza à n. 2. & Pirrhing ad hanc Rubr. n. 20.

16. Simili modò, ad censuram illam contrahendam non interest, an ejusmodi liber in propria vel aliena domo, suò vel alienò nomine, an addiscendæ vel propagandæ hæresis vel curiositatis, venditionis, compactionis aliavè simili causâ retineatur, Sanchez Lib. 2. Moral. cap. 10. n. 52. & Laiman. Lib. 2. Tract. 1. cap. 15. n. 7.

Eandem excommunicationem etiam ratione impressionis, non solus typographus, per se vel alios typum ordinans, prelo subiciens, & ad ista cooperantes: sed is etiam, qui librum imprimendum tradit: & ratione defensionis non is tantùm, qui eum verbò vel scriptò tuetur aut commendat: sed is etiam incurrit, qui eum custodit vel occultat; ne ad Inquisitores perveniat, aut ab istius ministrorum manibus, ab incendio, aliòve interitu vindicat, cit. Sanchez à n. 7. & Laiman, n. 7. cit.

17. Ad censuram tamen illam libri hæretici lectione, retentione &c. incurrendam can. 1. cit. quatuor conditiones e-

xiguntur. Prima est; ut liber sit alicujus Hæretici. Unde can. cit. excommunicationem non incurrit, qui legit, retinet &c. librum alicujus Pagani, continentem errores contrarios Orthodoxæ Fidei veritati; quia ejus author per Baptismi januam Ecclesiam non ingressus; ac proinde hæreticus non est: neque etiam, cui, à se edito, aliquas doctrinas hæreticas Catholicus scriptor per imprudentiam inseruisset; quia etiam talis liber Authoris hæretici non est, Navarrus Manual. cap. 27. n. 56. Azor p. 1. Institut. Lib. 8. cap. 16. q. 2. cit. Sanchez à n. 22. & Laiman. n. 2.

18. Secunda; ut liber contineat hæresin, sive errorem contrarium Fidei veritati, vel tractet de Religione, interpretandò sacram Scripturam, decidendò controversas Fidei Morumque & alias Theologicas quæstiones, de cultu Dei ac Sanctorum, de Ecclesiæ Sacramentis, de Clericorum & Religiosorum statu disputandò. Ex cujus conditionis defectu can. 1. cit. excommunicationem non incurrunr legentes, retinentes &c. Imprimis hæreticorum libros Juridicos, Medicos, Philosophicos, Mathematicos, Politicos, Historicos, Grammaticos, hæresin aliquam non continentes, Suarez de Censur. disp. 21. f. 2. n. 10. cit. Sanchez n. 32. Laiman. n. 3. & Pirrhing n. 20. Deinde libros, Græcorum, Ruthenorum, Armenorum ritus continentes; quia isti ab Ecclesia pro hæreticis non habentur, cit. Azor q. 8. & Sanchez n. 27. Demum libros alicujus Catholicici, imò etiam infidelis, Magicæ artis secreta & præcepta continentes, cit. Navarrus n. 55. & Sanchez n. 32. Ubi

19. Dubium primò est de lectione, retentione &c. Epistolæ alicujus Hæretici, continentis hæresin, vel de Religione tractantis. Quam etiam excommunicationi can.

tioni *can. 1. cit.* reservata obnoxiam esse, cum nonnullis aliis existimat Farinacius *Prax. Criminal. q. 180. n. 31.* & suadet ratio; quòd eadem ratio sit epistolæ, quæ libri: & perversionis periculum asserre non minùs illa valeat ac soleat, quàm iste; & propterea Bulla Cœnæ Libri nomine Epistolam comprehendat; cùm ista pars saltem modica esse queat libri: cujus partem minimam v.g. proœmium, epistolam ad lectorem, syllabum capitum vel indicem legens excommunicationem incurrit. Contrarium tamen, & censuram hanc solius epistolæ, imò concionis & alterius scripti, Tractatùs formam non referentis, lectione verisimiliùs non incurri, cum *cit. Sanchez n. 29.* sustinent Laiman *cit. cap. 15. num. 3.* Bonacina *disp. 2. de Censur. q. 5. p. 4. n. 18.* & Palao *Tract. 4. disp. 2. p. 10. §. 1. n. 5.* Ratio est; quia Libri nomine, propriè & secundum communem loquendi usum acceptò, non venit epistola vel concio paucorum foliorum: neque de illo concepta pœnalis atque odiosa dispositio ad istas patitur extensionem, ob solam rationis paritatem: ut taceam; quòd paritas ipsa non subsistat; cùm libri maneant diutiùs, latius evulgentur, majorisque sint autoritatis, quàm epistola & similes scripturæ non redactæ in Tractatum: quæ, licet præfationis instar esse possint, actu tamen pars libri non sunt.

20. Dubium est secundò de hæreticorum libris, ex instituto non agentibus de Religione, pauca tamen aliqua, vel unum alterumve tantùm dogma heterodoxum incidenter & obiter referentibus vel probantibus; quorum etiam lectione excommunicationem incurri, asserentium sensus consentaneus est tenori Bullæ, hæreticorum librorum non solùm tractantium de Religione, sed hæresin quoque continentium lectionem sub censura illa vetan-

tis. Unde, istius rigore spectatò, censura omnino afficit lectionem libri ejusmodi Authoris, cui una alterave propositio hæretica est inserta, Palao *cit. §. n. 7.* cum *cit. Suarez §. 2. n. 10.* & Sanchez *n. 35.* qui tamen *n. 36.* rectè observat casu, quòd plurius ejusmodi authoris voluminum unduntaxat plures Fidei errores inserti essent, cætera ejus volumina, argumentum prophanum sine hæresis admixtione pertractantia, sub censura illa interdicta non esse, quòd, cùm ejus volumina sint libri omnino diversi, unius vitium alterum non inficiat, *arg. Reg. Utile 37. in 6.* Addit Laiman *n. 4.* Germaniæ nostræ usu Bullæ *cit.* rigori hac in re non parùm derogatum; cùm in pluribus ejus provinciis sine censuræ metu à viris timoratis & doctis legi & in bibliothecis adservari soleant Authorum hæreticorum Opera, argumentum prophanum pertractantia, licet errores aliquos habeant insertos: dummodo hi non sint frequentes, aut, ut Schleidani, Reinkingii & aliorum ejus farinae Authorum heterodoxorum Juridici, Historici, Politici libri, Ecclesiæ Catholicæ odiò, istiusque contemptu, vel Ecclesiastici aut Regularis status convellendi studiò non sint vulgati.

Tertia conditio est; ut prohibitus, hæretici liber legatur &c. scienter; quantumvis enim à Bullæ *cit.* censura non excusetur, qui eum solo visu ad verborum, ore non prolatorum, sensum attendendò percurrit; quòd ad veram lectionem verborum prolacione opus non sit, *arg. l. Tabularum 2. §. 5. ff. Quemad. test. aper.* illam tamen non incurunt, qui librum esse hæretici, vel hæresin continere, aut de Religione tractare ignorant, ignorantia etiam crassa & supina; licet enim hujusmodi ignorantia Juris, delicto censuram annectentis, delinquentem non excuset, *c. fin. de Constitut. in 6.* excusat tamen, quan-

men, quando ad eam contrahendam scientia desideratur, ut cum Imola in *Clement. Unic. de Consang. n. 4.* Sylvestro *V. Ignorantia, q. 8. d. 4.* Covarruvia in *c. Alma p. 1. §. 10. n. 17.* & aliis tradit Sanchez *Lib. 9. de Magrim. disp. 32. n. 39.* Bullâ autem *can. 1. cit.* disertè scientia exigitur; ut libri lectioe &c. excommunicatio contrahatur, *citr. Laiman n. 4.* & Sanchez *cap. 10. n. 38.* rectè excipiens casum, quò ignorantia esset ad eò crassa, ut temeritas censeri possit; cum tali enim ignorantia librum hæreticum legens censurâ illi obnoxius foret, per ea, quæ idem tradit *disp. cit. n. 39.*

22. Quarta; ut legatur, retineatur &c. sine autoritate sedis Apostolicæ; cùm, qui ab ista immediatè aut mediatè, sive ab aliquo, libros hæreticos legendi facultatem concedendi potestatem à Sede illa obtinente, acceptâ facultate illos legit, à censura & peccato utique sit immunis. Ubi
23. Dubium est de eo, qui sine tali facultate libros hæreticos legit animò eorum errores confutandi: quem ab excommunicatione absolvent Decianus *Tract. Criminal. Lib. 5. cap. 46. d. n. 26.* & Mascard. *de Probat. conclus. 362. n. 14.* quòd, cùm talis lectio vel retentio hæreticos odiò fiat, vacet culpâ; ac proinde pœnæ alicui obnoxia non sit. Sed contra tenorem Bullæ, ejusmodi librorum retentionem ac lectionem *Ex quavis causa & quovis ingenio vel colore*, sub censura illa vetantis. Unde meliùs, talem à censura illa non excusant *citr. Suarez f. 2. n. 21. Sanchez n. 57. & Farinacius n. 39.* Ratio est; quia Bullâ *cit.* propòsita prohibitiò & pœnæ nituntur generali periculò multorum pervertendorum, quod libros hæreticos, ex quacunque causa & quocunque studii prætextu, legendi retinendique libera facultas affert. Quod periculum cùm non cesseret, quantumvis

personæ alicui particulari ex illorum lectione retentioneque nihil sit timendum, prohibitione & pœnâ illâ tenebitur, qui ex quocunque etiam bono fine ejusmodi libros sine licentia Apostolica legit vel retinet, per tradita *Lib. 1. Tit. 2. n. 89.*

Dubium secundo est, an excommunicatio incurratur hæreticæ lectionis auscultatione. Affirmat id Suarez *cit. f. 2. n. 9.* & negat *citr. Sanchez n. 48.* præ quorum utriusque resolutione generali arri-det distinctio, quam tradit Azor *cit. cap. 16. q. 4.* & amplectitur *citr. Laiman n. 6.* censuræ illi quidem, cum lectore ea, quæ prælegit, intelligente, ex auscultantibus subjicientes eum, qui alteri v.g. famulo librum sibi prælegendum tradit: non alios, qui vel lectionem à quopiam suâ sponte, vel jussu, aut suasionem legentem, captamolummodo audiunt: vel, qui librum tradunt, eumque non sibi, sed aliis prælegi mandant aut suadent: saltem, si mandatò vel jussu suò hæresi favorem non præstent. Ratio prioris est; quia librum sibi prælegi jubens in æstimatione morali eum per alium sive alienò ministeriò legere censetur; cùm, *Qui facit per alium, perinde sit, ac si faciat per seipsum* Regula est *72. in 6.* Accedit; quòd, si hujusmodi auscultatio à censura illa esset immunis, facilè evitaretur in fraudem Canonis, qui, & per eum à Conditoris intentus finis, hac ratione frustraretur. Posterioris; quia ab alio suâ sponte, jussive aut suasionem alienâ lectum audiens eum ipse legere moraliter non censetur: sicut, seclusò favore, nec is, qui eum quidem aliis prælegi mandat vel consulit, sed lectionem ipse non audit; cùm libri lecti hæreses, nec visu, nec auditu mediante, assequatur.

Bullæ Cœnæ accessit librorum prohibitorum Index ex decreto S. Synodi Tridentinæ, & post hæc Pii IV, Sixti V. & Clemæ-

Clementis VIII. summorum Pontificum iussu editus, & divisus in duas Classes, Prima continet Authorum hæreticorum, & de hæresi publicè suspectorum libros, continentes hæresim vel de Religione tractantes: qui, uti & Hæresiarcharum sive alicujus hæresios inventorum aut capitum seu ducum ipsorum hæreticorum, libri profus omnes, cujuscunque nominis, tituli, argumenti sint, sub excommunicatione reservari prohibiti sunt. In altera verò Classe referuntur Imprimis libri, qui doctrinam non sanam, suspectam vel moribus fidelium repugnantem continere judicantur, licet eorum authores Catholici sint: quorum lectio sub eadem, licet non reservata, censura est interdicta. Deinde libri, res obscenas seu lascivas expresso tractantes: qui, saltem si editi sint à fidelibus, uti & scripta seu libri artem Magicam tradentes reprobantur, eorumque lectio severa, sed arbitraria Episcoporum coercitioni subiecta est *Constitut.* Pii IV. quæ incipit *Dominici*, 24. Martii 1564. & *Constitut.* Alexandri VII. quæ incipit *Specularores*, 5. Marij 1664. publicatis, Laiman *cit. cap. 10. n. 8.* ubi Indicem illum, quoad secundam Classem, in Germania nostræ provinciis ulu non esse receptum, animadvertit.

ARTICULUS III.

De Concionibus & de Fide Disputationibus Laicorum.

SUMMARIUM.

26. *Occulta conventicula in locis de Hæresi suspectis.*
27. *Et laicis Verbi Divini Prædicatio,*

28. *Cum omni disputatione de Fide interdicta est.*
29. *Etiamsi isti sint docti.*

Quartò, ne erroribus clam disseminatis, fidelis Populi ab Orthodoxæ Fidei veritate abducendū esset periculum, prohibita sunt occulta conventicula, præsertim in locis hæresi infectis, de eæve suspectis, c. *Cum ex injuncto 12. & c. Excommunicamus 13. §. fin.* quæ Jure etiam Imperiali erant interdicta, l. *Denuntiamus 5. C. de His, qui confug. ad Eccl. adeo; ut ædes, in quibus clandestinæ coitiones, earum domino consentiente, celebrarentur, publicæ fisco addicerentur, l. Conventicula 13. C. de Episc. & cleric.* Ratio tam severæ prohibitionis erat; quòd hujusmodi coitiones in Republica semper suspectæ: & sicut amicæ opportunaque operibus tenebrarum, ita Catholicæ Fidei & Evangelicæ veritatis luci plerumque inimicæ, atque infestæ consueverint esse, *Martha de Jurisdic. p. 2. cap. 23. n. 12. & 18.*

Quintò, laicis interdicta est Verbi Divini Prædicatio, *can. Mulieres 28. dist. 23. c. Cum ex injuncto cit. & c. Excommunicamus 13. §. Quia verò.* Qua in re summi Ecclesiæ Antistites præ oculis habuere exemplum Christi, Verbum Divinum docendi & prædicandi munus solis discipulis, ac præcipuè Apostolis, ad id specialiter vocatis & electis, committentis, *Matth. cap. 28. v. 19. Marci cap. 16. v. 15. & Actor. cap. 13. v. 2.* ubi Spiritus sancti iussu Saulus & Barnabas à cæteris segregati, & per impositionem manuum ad annuntiandum Verbum Dei ordinati sunt. Ipsi quoque Apostoli & præcipuè S. Gentium Doctor Episcopos ac Presbyteros idoneos ad docendum ordinârunt, ac ordinari præceperunt *Actor. cap. 20. v. 28. & ad Titum cap. 1. v. 9.* Quin clericis etiam,